

## **PREPRAVNÝ PORIADOK MESTSKEJ HROMADNEJ DOPRAVY V BANSKEJ BYSTRICI**

### **OBSAH**

1. Úvodné ustanovenia
2. Rozsah výkonu pravidelnej prepravy
3. Podmienky na uzatvorenie zmluvy o preprave
4. Práva a povinnosti Dopravcu a cestujúceho
5. Rozsah osobitných práv a povinností vybranej skupiny cestujúcich
6. Rozsah prepravy batožín, živých zvierat, bicyklov, kočíkov a invalidných vozíkov
7. Vylúčenie osôb z prepravy
8. Veci, ktorých preprava je vylúčená, stratené a nájdené veci
9. Meškanie alebo nevykonanie prepravy
10. Mimoriadne udalosti a postup pri zabezpečovaní ochrany cestujúcich
11. Reklamácie, st'ažnosti, škoda
12. Kontrola cestovných lístkov
13. Cestovné lístky a ich preukazovanie
14. Záverečné ustanovenia

Dopravca **Slovenská autobusová doprava Zvolen, akciová spoločnosť, Balkán 53, 960 95 Zvolen** vydáva podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 56/2012 Z. z. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov, a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 514/2009 Z. z. o doprave na dráhach v znení neskorších predpisov, tento prepravný poriadok pre mestskú hromadnú dopravu v Banskej Bystrici (ďalej len ako „Prepravný poriadok“).

### **Článok 1 Úvodné ustanovenia**

1. Tento Prepravný poriadok upravuje podmienky, za ktorých dopravcovia prepravujú osoby a ich batožiny v rámci dopravného systému mesta Banská Bystrica, pričom sa vzťahuje na mestskú hromadnú dopravu v Banskej Bystrici, ktorá pozostáva z mestskej autobusovej dopravy a mestskej trolejbusovej dopravy.
2. Prepravný poriadok podrobne upravuje vzťahy pri vykonávaní mestskej autobusovej dopravy a mestskej trolejbusovej dopravy medzi prevádzkovateľom dopravy (ďalej len ako „Dopravca“) a jej účastníkmi, okrem cenových vzťahov, ktoré osobitne upravujú Tarifné podmienky, ktoré sú neoddeliteľnou prílohou č. 1 k tomuto Prepravnému poriadku.
3. Dopravcom podľa tohto Prepravného poriadku je:

*Slovenská autobusová doprava Zvolen, akciová spoločnosť, Balkán 53, 960 95 Zvolen*

4. Prevádzková povinnosť Dopravcu je povinnosť vykonávať verejnú osobnú dopravu v súlade so zákonnými predpismi, v súlade s príslušnou dopravnou licenciou a v súlade so zmluvou o dopravných službách vo verejnom záujme uzatvorenou medzi Dopravcom a mestom Banská Bystrica po celý čas ich platnosti.
5. Prepravná povinnosť Dopravcu je povinnosť vykonávať prepravu, ak sú splnené podmienky tohto Prepravného poriadku a umožňujú to prevádzkové podmienky, najmä technický stav, obsaditeľnosť vozidla a nebránia tomu skutočnosti, ktoré Dopravca nemôže odvrátiť.
6. Tarifná povinnosť Dopravcu je povinnosť prepravovať cestujúcich podľa Tarify a vydávať cestujúcemu cestovný lístok, resp. iný doklad potvrzujúci zaplatenie cestovného alebo ho zaevidovať v elektronickom systéme, ak bolo na úhradu cestovného použité elektronické médium.
7. Cestovný poriadok je ponukou rozsahu dopravných služieb, ktoré poskytuje Dopravca, pričom obsahuje najmä údaje o jednotlivých linkách a spojoch na nich, zoznam zastávok vrátane ich tarify a časy odchodov z nich.
8. Oprávnení zamestnanci Dopravcu, sú osoby, ktoré sú poverené kontrolou dopravnej služby a plynulej prepravy cestujúcich, vrátane vodičov, revízorov alebo zamestnancov poverených organizáciou prepravy- dispečeri (ďalej len ako „Oprávnení zamestnanci“/ „Oprávnené osoby“).

## **Článok 2** **Rozsah výkonu pravidelnej prepravy**

1. Rozsahom pravidelnej prepravy je verejná osobná preprava, ktorú zabezpečujú Dopravcovia uvedení v čl. 1 ods. 2 tohto Prepravného poriadku, pričom pravidelná preprava osôb sa vykonáva na linkách mestských trolejbusových dráh a na mestských autobusových linkách, na uspokojovanie prepravných potrieb osôb, ako pravidelne opakovanú prepravu cestujúcich po vopred určených trasách dopravnej cesty, s vopred určenými zastávkami, ktoré sú uvedené v platných cestovných poriadkoch.
2. Cestovný poriadok je zostavený Dopravcom a uverejnený ako zastávkové cestovné poriadky pre každú linku mestskej hromadnej dopravy, ktorú má v prevádzke. Cestovný poriadok je jednotlivými Dopravcami tiež zverejnený na webovom sídle Dopravcu.
3. Zastávkové cestovné poriadky musia obsahovať všetky údaje, ktoré sú nevyhnutne potrebné na informovanosť cestujúcich o premávke na jednotlivých linkách a spojoch na nich; musia obsahovať najmä:
  - a. obchodné meno, sídlo a telefónne číslo Dopravcu;
  - b. názov zastávky, na ktorej je cestovný poriadok umiestnený;
  - c. označenie, smer (cieľové zastávky) všetkých liniek prechádzajúcich zastávkou;
  - d. názvy všetkých zastávok linky (liniek);

- e. čas odchodov vozidiel jednotlivých liniek zo zastávky; ak je interval odchodov v ucelených časových obdobiach stále rovnaký a kratší ako 10 minút, možno uviesť len prvý časový údaj v každej hodine a za súhrnou vymedzujúcou príslušné časové obdobie vyznačiť opakujúci sa interval, alebo iné vymedzenie s rovnakým významom;
  - f. prípadné ďalšie údaje o konkrétnych podmienkach prepravy, ako informácie o možnostiach prepravy cestujúcich, batožiny, zvierat, alebo bicyklov na jednotlivých spojoch;
  - g. jazdné doby;
4. Trvalé zmeny cestovného poriadku musí Dopravca v zastávkových cestovných poriadkoch vyznačiť včas a čitateľne. Predvídané dočasné odchýlky od cestovného poriadku ním vyvolané je Dopravca povinný vopred oznámiť na zastávkach osobitnými výveskami, prípadne iným vhodným spôsobom; nepredvídané dočasné odchýlky oznamuje, ak možno predpokladat, že budú trvať dlhšie ako 12 hodín.
  5. Dopravca je povinný dbať na správnosť všetkých údajov obsiahnutých na zastávkových cestovných poriadkoch umiestnených na zastávkach. Zastávkové cestovné poriadky ktoré stratili platnosť, sú poškodené alebo nečitateľné, Dopravca musí bez meškania odstrániť, prípadne vymeniť.
  6. Dopravca informuje cestujúcich včas a vhodným spôsobom (dennou tlačou, rozhlasom, miestnou televíziou, výveskami umiestnenými na zastávkach a vo vozidlách a pod.) o všetkých závažných skutočnostiach, ktoré majú vzťah k cestujúcej verejnosti, najmä o vykonaní miestnej úpravy v pravidelnej preprave osôb, o zriadení novej linky (vrátane dočasnej), o posilnení prepravy pri osobitných príležitostiach, o zmene tarify a pod.
  7. Dopravca vydáva aj knižný cestovný poriadok poskytujúci súhrnný prehľad o aktuálnom celkovom usporiadaní liniek a premávke na jednotlivých linkách a umožňujúci cestujúcim ľahkú orientáciu v MHD.

### **Článok 3** **Podmienky na uzavorenie zmluvy o preprave**

1. Prepravný poriadok, Tarifné podmienky a cestovné poriadky umiestnené na zastávkach alebo dopravných prostriedkoch sú pre cestujúcich verejným návrhom Dopravcu na uzavretie Zmluvy o preprave osôb (ďalej len „Zmluva“).
2. V systéme MHD Banská Bystrica dochádza k plneniu Zmluvy viacerými Dopravcami, pričom každý Dopravca zúčastnený na tejto preprave zodpovedá za prepravu v časti, ktorú zaistuje.
3. Predmetom Zmluvy je záväzok Dopravcu prepraviť cestujúceho z nástupného miesta do cieľového miesta riadne a včas spojmi uvedenými v cestovnom poriadku, za podmienok uvedených v tomto Prepravnom poriadku, a záväzok cestujúceho zaplatiť cestovné za prepravu podľa Tarifných podmienok a dodržať podmienky Prepravného poriadku.

4. Cestujúci uzatvára Zmluvu momentom nastúpenia do vozidla. Nastúpením do vozidla vyjadruje cestujúci svoj neodvolateľný súhlas s podmienkami prepravy obsiahnutými v Prepravnom poriadku. Cestujúci si je vedomý povinnosti disponovať platným cestovným dokladom, ktorý je potvrdením o uzavretí Zmluvy. Cestujúci si je vedomý povinnosti uhradiť Dopravcom určené cestovné. V prípade, ak cestujúci užíva služby Dopravcu bez platného cestovného dokladu, vzniká mu povinnosť úhrady cestovného ako aj ďalších úhrad stanovených v Tarifných podmienkach. Cestovné a úhrada v zmysle Tarifných podmienok, sa považuje za spltnú momentom zistenia porušenia tarifno-prepravných podmienok cestujúcim pri výkone prepravnej kontroly. Právo na prepravu má len cestujúci s platným cestovným lístkom, resp. dokladom.
5. Nevedomosť o tarifných a prepravných podmienkach neospravedlňuje a nie je dôvodom na odpustenie alebo zníženie úhrady a cestovného za cestovanie bez platného cestovného lístka.

## **Článok 4** **Práva a povinnosti Dopravcu a cestujúceho**

### **A) Práva a povinnosti Dopravcu**

1. Dopravca je povinný prepravovať cestujúcich s odbornou starostlivosťou. Pri preprave je najmä povinný zaistovať bezpečnosť cestujúcich, poriadok a pokoj vo vozidle. Dopravca je povinný vykonať prepravu ak sú splnené podmienky podľa tohto prepravného poriadku a umožňujú to prepravné podmienky, najmä technický stav, obsaditeľnosť vozidla, spôsobilosť posádky vozidla a nebránia tomu príčiny, ktoré Dopravca nemôže odvrátiť.
2. Vozidlá, ktoré sa použijú na prepravu cestujúcich, musia splňať technicko-bezpečnostné podmienky pre prevádzku. Dopravca je povinný udržiavať priestor pre cestujúcich, vrátane schodov vozidla v náležitej čistote a počas jazdy zabezpečiť dostatočné vetranie vozidla.
3. Dopravca je povinný prevádzkovať:
  - a) trolejbusovú dráhu podľa povolenia na prevádzkovanie dráhy a dopravu na dráhe podľa podmienok udelenej licencie a vybaviť každé vozidlo, ktoré sa používa na prepravu osôb, dokladom o oprávnení podnikat'.
  - b) autobusovú dopravu v súlade s podmienkami vydanej dopravnej licencie a vybaviť každé vozidlo, ktoré sa používa na prepravu osôb, dokladom o oprávnení podnikat'.
4. Vozidlo určené na prepravu cestujúcich musí byť na prednej časti výrazne označené číslom alebo iným označením linky v smere jazdy s názvom konečnej zastávky. Označenie linky musí byť čitateľné aj za tmy. Na pravom boku každého vozidla v smere jazdy sa musia umiestniť smerové tabuľky viditeľné zvonka, z ktorých je zrejmé označenie linky, cieľ linky a dôležité nácestné zastávky. Zadná časť vozidla sa musí tak isto označiť číslom alebo iným označením linky. Vozidlo sa označí orientačnou tabuľou na vhodných miestach aj z vnútra vozidla.

5. Trvalo zriadená zastávka musí byť vybavená značkou (označníkom), tabuľkou s označením názvu danej zastávky, s údajom o aký druh zastávky ide a číslami (písmenami) zastavujúcich liniek a s výnimkou výstupnej zastávky musí mať aj platný zastávkový cestovný poriadok umiestnený na viditeľnom mieste.
6. Dopravca je povinný vytvoriť podmienky, ktoré umožňujú prepravu osôb so zdravotným postihnutím alebo so zníženou pohyblivosťou a taktiež zabezpečiť bezproblémovú prepravu seniorov a cestujúcich s malými deťmi.
7. Dopravca je povinný postarať sa o bezpečnosť a zdravie cestujúcich a o ochranu ich batožiny, ako aj o zabezpečenie prvej pomoci, ak sú účastníkmi dopravnej nehody, alebo ak došlo k ublženiu na zdraví.
8. Dopravca je povinný informovať na svojom webovom sídle a iným vhodným spôsobom verejnosť o zmenách v organizácii dopravy, o zmenách cestovných poriadkov, o zmenách výšky cestovného, a to najmenej 10 dní vopred, ak ide o pripravované alebo vopred známe zmeny. V iných prípadoch sa informuje bezodkladne, len čo sa Dopravca o zmenách dozvie.
9. Dopravca je povinný zabezpečiť zverejnenie a prístupnosť Prepravného poriadku, cestovného poriadku ako aj ďalších prevádzkových údajov a informácií potrebných pre cestujúcich na webovom sídle Dopravcu, v priestoroch prístupných verejnosti, na zastávkach a v jednotlivých vozidlach.
10. Dopravca je povinný zabezpečiť, aby boli všetky verejne prístupné informácie, a to najmä Prepravný poriadok, cestovný poriadok, tarifné podmienky a informácie o platbách, dostupné verejnosti aj v anglickom jazyku.
11. Vodič je povinný ohlásiť názov zastávky, a to najneskôr pri zastavení vozidla v zastávke. Vodič túto povinnosť nemá, ak vozidlo nie je vybavené príslušným technickým zariadením.
12. Vodič je povinný sa presvedčiť, či je ukončený výstup a nástup cestujúcich, dať zvukové a svetelné znamenie o ukončení výstupu a nástupu a dvere bezpečne zatvoriť.
13. Dopravca je oprávnený v prípade nedostatku miesta prednostne na prepravu prijať cestujúcich, pre ktorých je vo vozidle vyhradené miesto, ako sú osoby so zdravotným postihnutím alebo osoby so zníženou pohyblivosťou, príp. cestujúcich, ktorí preukážu vážne dôvody pre prednostné prijatie na prepravu. Oprávnení zamestnanci Dopravcu, ktorí sú poverení kontrolou dopravnej služby a plynulej prepravy cestujúcich, vrátane vodičov, revízorov alebo zamestnancov poverených organizáciou prepravy- dispečeri, môžu dávať cestujúcim pokyny, ktoré sa týkajú nastupovania a vystupovania, umiestnenia cestujúcich vo vozidle, uvoľnenia určitého miesta na sedenie r/csp. určitého priestoru vo vozidle, pripustenia batožín na prepravu a ich uloženia a zachovania pokoja a poriadku vo vozidle.
14. Dopravca je oprávnený na kontrolu cestovných dokladov v zmysle čl. 12 tohto prepravného poriadku. Oprávnení zamestnanci Dopravcu môžu ďalej vykonávať úkony, ktorými sa zabezpečuje a kontroluje plnenie prepravných a tarifných podmienok; k týmto úkonom patrí aj zisťovanie totožnosti cestujúcich za účelom: spracovania

osobných údajov pre potreby vymáhania cestovného resp. dovozného a úhrad od tých cestujúcich, ktorí sa pri kontrole tarifného vybavenia neprekážu platným cestovným lístkom a nezaplatia priamo revízorovi vo vozidle tarifou stanovenú úhradu, a to v rozsahu: meno a priezvisko, dátum narodenia, adresa trvalého bydliska, číslo občianskeho preukazu, cestovného pasu, prípadne iného dokladu totožnosti. Ak ide o maloletého, zistí sa identifikačné údaje aj o jeho zákonného zástupcovi.

15. Dopravca je tiež oprávnený zistovať totožnosť cestujúcich na účely vymáhania cestovného a prirázky k stanovenému základnému cestovnému, ktoré neboli zaplatené na mieste, a na účely zisťovania nároku na zľavu základného cestovného.
16. Dopravca je oprávnený na vylúčenie osoby alebo batožiny z prepravy, za podmienok ustanovených týmto prepravným poriadkom, predovšetkým v zmysle čl. 7.
17. Dopravca môže odmietnuť, vykonáť prepravu alebo ju prerušiť, ak správanie cestujúceho vzbudzuje dôvodnú obavu o bezpečnosť alebo zdravie vodiča, alebo ostatných cestujúcich.
18. Dopravca má nárok na úhradu škody na dopravnom prostriedku alebo dopravnom zariadení, ktorá bola spôsobená cestujúcim.

#### **B) Práva a povinnosti cestujúceho**

1. Cestujúci, ktorý splňa tarifné podmienky a podmienky určené týmto prepravným poriadkom má právo na bezpečnú a pokojnú prepravu svojej osoby a ak to umožňuje Prepravný poriadok, aj na prepravu svojej batožiny.
2. V prípade, že sa preprava neuskutočnila včas, t. j. neuskutočnila sa podľa cestovného poriadku, došlo k jej prerušeniu alebo zastaveniu, má cestujúci nárok na náhradnú prepravu iným spojom tej istej linky, prípadne inej linky, prípadne na bezplatnú prepravu späť do východiskovej zastávky, v prípade ak náhradnú prepravu nie je možné vykonat' v ten istý deň.
3. Cestujúci má právo na náhradu škody vzniknutej tým, že preprava nebola vykonaná včas, t. j. meškanie zavinené Dopravcom dlhšie ako 60 minút, najviac však do výšky ceny zaplatenej Dopravcovi za výkon predmetnej prepravy.
4. Cestujúci je povinný správať sa tak, aby nenarúšal bezpečnú a pokojnú prepravu ostatných cestujúcich, nepoškodzoval vozidlo a zariadenia Dopravcu slúžiace cestujúcim, neznečistoval vozidlo a priestory Dopravcu určené cestujúcim a neobťažoval ostatných cestujúcich a oprávnených zamestnancov.
5. Cestujúci je povinný riadiť sa pokynmi a príkazmi oprávnenej osoby Dopravcu, ktoré smerujú k zaisteniu jeho bezpečnosti a bezpečnosti ostatných cestujúcich alebo bezpečnosti a plynulosť cestnej premávky.
6. Cestujúci, ktorý stojí vo vozidle počas prepravy, je povinný sa držať časti interiéru vozidla k tomu slúžiacej, a to takým spôsobom, aby počas jazdy v prípade náhlej zmeny rýchlosť alebo smeru jazdy vozidla bolo v maximálnej možnej mieri zabránené

úrazom. Ak je vozidlo vybavené sedadlom s bezpečnostnými pásmi, cestujúci je povinný ich použiť v súlade s platnými predpismi.

7. Cestujúci je povinný byť v čase plánovaného odchodu spoja pripravený, aby na nástupnej zastávke včas nastúpili do vozidla, a ihneď po nastúpení do vozidla zakúpiť cestovný lístok v hotovosti u vodiča vozidla, alebo priložením dopravnej čipovej karty k elektronickému čítačemu zariadeniu, čím dôjde k elektronickému odpočítaniu sumy cestovného (ďalej len ako „označovač“), alebo vyznačiť začiatok cesty pri použití predplatného cestovného lístka. Toto ustanovenie sa nevzťahuje na cestujúcich so zakúpeným platným elektronickým lístkom a pre cestujúcich s nárokom na bezplatnú prepravu v zmysle Tarify .
8. Cestujúci je povinný presvedčiť sa, či mu bol vodičom vydaný správny cestovný lístok, resp. či označovač správne elektronicky odpočítal sumu cestovného, alebo vyznačil začiatok cesty pri použití predplatného cestovného lístka. V prípade, že najbližší označovač je nefunkčný, cestujúci je povinný použiť iný označovač, nachádzajúci sa vo vozidle. Prípadne zistené chyby je cestujúci povinný bezodkladne reklamovať. Na dodatočné uplatňovanie reklamácie cestujúceho Dopravca neberie zretel'.
9. Cestujúci môže nastúpiť do vozidla a z neho vystúpiť len na zastávke a ak vozidlo nie je v pohybe. Cestujúci s detským kočíkom alebo invalidným vozíkom musí dopredu oznámiť vodičovi takýto nástup.
10. Ak ide o zastávku, kde vozidlo zastavuje len na znamenie, cestujúci stojaci na zastávke musí stať tak, aby ho vodič pri vchádzaní do zastávky zreteľne videl. Cestujúci zdvihnutím ruky dáva znamenie vodičovi o úmysle nastúpiť do vozidla. Cestujúci vo vozidle, ktorý chce z vozidla v zastávke na znamenie vystúpiť, musí o tom v dostatočnom predstihu pred zastávkou upovedomiť vodiča o svojom úmysle vystúpiť.
11. Ak je dverný priestor označený výstupom aj nástupom, vystupujúci cestujúci majú prednosť. Ak je dverný priestor označený len výstupom, alebo len nástupom, používa sa podľa označenia. Nástup do vozidla: Cestujúci môže na nástup použiť ktorékoľvek dvere. V určených zastávkach a na určených linkách platí povinný nástup prednými dverami. Cestujúcim so zníženou pohyblivosťou odporúčame použiť na nástup predné dvere vozidla. Výstup z vozidla: cestujúci môže použiť ktorékoľvek dvere. Nástup a výstup môže Dopravca upraviť a o danej situácii bude cestujúcich včas informovať výveskou umiestnenou na zastávke.
12. Ak to vyžadujú prevádzkové alebo iné vážne dôvody, sú cestujúci povinní na pokyn oprávneného zamestnanca z vozidla vystúpiť, a ak chcú v ceste pokračovať, na jeho pokyn včas opäť nastúpiť.
13. Ak pre starú alebo chorú osobu, invalidu, tchotnú ženu alebo pre matku s dieťaťom je potrebné ďalšie miesto na sedenie, cestujúci je povinný miesto uvoľniť aj bez vyzvanaia oprávneného zamestnanca. Cestujúci je ďalej povinný umožniť naloženie, vyloženie a umiestnenie detského kočíka alebo invalidného vozíka vo vozidle.
14. Cestujúci sa musí zdržať všetkého, čo by mohlo ohrozit bezpečnosť a plynulosť prepravy, poriadok vo vozidle alebo pôsobiť rušivo na oprávnených zamestnancov pri výkone ich služby alebo spôsobiť škodu Dopravcovi alebo cestujúcim.

15. Cestujúcim nie je dovolené najmä:
- a. násilne otvárať dvere vozidla;
  - b. vystupovať alebo nastupovať, ak vodič dáva zvukové a svetelné znamenie, že vystupovanie a nastupovanie je ukončené a dvere sa zatvárajú, ďalej nastupovať do vozidla, ktoré je plne obsadené alebo ktoré oprávnený zamestnanec vyhlásil za obsadené;
  - c. zdržiavať sa v priestore vyhradenom pre vodiča a v priestoroch určených na vystupovanie a nastupovanie, ak to prekáža nerušenému vystupovaniu a nastupovaniu ostatných cestujúcich alebo bráni bezpečnému výhľadu vodiča;
  - d. dávať alebo napodobňovať znamenia používané Dopravcom na prevádzku, uvádzat' do činnosti návestné zariadenia Dopravcu, prípadne zariadenia určené na pohon, používať zariadenia, ktoré sú určené na obsluhu vozidiel a výhybiek a manipulovať so zariadeniami vozidla určenými na informovanie a iné potreby cestujúcich;
  - e. rušíť, prihovárať sa alebo rozprávať sa počas jazdy s vodičom;
  - f. konzumovať vo vozidle akékoľvek potraviny a nápoje;
  - g. počas prepravy vo vozidlách používať kolieskové korčule, dosky s kolieskami a podobné športové a rekreačné potreby;
  - h. vyhadzovať odpadky a iné predmety z vozidla a nechat' vyčnievať veci z vozidla;
  - i. prepravovať vo vozidle batožiny, resp. predmety v rozpore s Prepravným poriadkom; nosiť na chrbte batožinu, ktorá by prekážala ostatným cestujúcim v pohybe vo vozidle;
  - j. vyklánať sa z okien vozidla, pískať, spievať, hlučne sa správať, hrať na hudobnom nástroji vo vozidle, verejne počúvať reprodukovanú hudbu a reč vo vozidle.
  - k. fajčiť vo vozidle, ako aj na zastávkach.
16. Cestujúci je povinný poslúchať pokyny a príkazy oprávneného zamestnanca, ktoré smerujú k zaisteniu jeho bezpečnosti a bezpečnosti ostatných cestujúcich alebo bezpečnosti a plynulosť dopravy.
17. Cestujúci je povinný zaplatiť cestovné a v prípade výzvy oprávneného pracovníka preukázať sa platným cestovným dokladom- ktorým je cestovný lístok, dopravná čipová karta alebo elektronický cestovný lístok v mobilnom komunikačnom zariadení (ďalej len ako „MKZ“), ako aj ďalšie doklady oprávňujúce cestujúceho na bezplatnú, príp. zľavnenú prepravu.
18. Cestujúci s elektronickým cestovným lístkom je povinný nastúpiť do vozidla len s platným elektronickým cestovným lístkom vo svojom mobilnom komunikačnom zariadení, tzn. po prijatí verifikačnej správy od operátora. V prípade prepravnej kontroly je povinný predložiť svoje MKZ oprávnenému zamestnancovi Dopravcu na kontrolu platnosti elektronického cestovného lístka a umožniť overenie všetkých potrebných náležitostí o jeho platnosti. Zároveň cestujúci poskytne pri kontrole maximálnu možnú súčinnosť k overeniu platnosti elektronického cestovného lístka. Ak cestujúci nesplní tieto podmienky, alebo časť z nich, je považovaný za cestujúceho bez platného cestovného lístka pre účely kontroly. Elektronický cestovný lístok je neplatný, ak oprávnená osoba Dopravcu zistí, že kód elektronického cestovného lístka v MKZ cestujúceho je neplatný.

19. Cestujúci je povinný zaplatiť na mieste úhradu, ak sa pri kontrole nemôže preukázať platným cestovným lístkom v zmysle predchádzajúceho bodu tohto článku, tohto Prepravného poriadku, inak je povinný poskytnúť identifikačné údaje na vymáhanie cestovného a sankčnej úhrady, ako aj ďalšie úhrady za škodu na dopravnom prostriedku alebo dopravnom zariadení, ktorá bola spôsobená cestujúcim alebo za znečistenie vozidla.
20. Cestujúci na vyzvanie oprávneného zamestnanca je povinný preukázať svoju totožnosť. Za účelom zistenia totožnosti môže v prípade nutnosti oprávnený zamestnanec požiadat o pomoc políciu a v tom prípade cestujúci musí strpieť vo vozidle čas nevyhnutný na zistenie jeho totožnosti.
21. Po príchode vozidla do výstupnej konečnej zastávky, musia všetci cestujúci z vozidla vystúpiť.
22. Cestujúci je povinný v čase mimoriadnej situácie alebo núdzového stavu vyhláseného štátnymi orgánmi SR z dôvodu epidémie alebo pandémie, dodržiavať zákaz vstupu a prepravy vo vozidle MHD bez prekrytie úst a tváre vhodným spôsobom (napr. rúško, respirátor, šatka, šál a pod.).

## **Článok 5**

### **Rozsah osobitných práv a povinností vybranej skupiny cestujúcich**

1. Osobitné práva pri preprave majú cestujúci so zdravotným postihnutím a cestujúci so zníženou pohyblivosťou vrátane sprevádzajúcich osôb. Za spôsobilého sprievodcu osoby s ťažkým zdravotným postihnutím sa považuje osoba staršia ako 15 ( pätnásť ) rokov. U osôb s ťažkým zdravotným postihnutím môže plniť funkciu sprievodcu aj pes so špeciálnym výcvikom.
2. Pre cestujúcich s ťažkým zdravotným postihnutím (držitelia preukazov ŤZP a ŤZP –S), choré osoby a tehotné ženy je Dopravca povinný v každom vozidle vyhradit a zreteľne označiť najmenej šesť miest na sedenie, nachádzajúce sa v prednej časti vozidla, a jedno miesto na sedenie pre zrakovovo postihnutú osobu, vrátane miesta pre vodiaceho psa. Ak pre tieto osoby je potrebné ďalšie miesto na sedenie, cestujúci v ich blízkosti sú povinní na požiadanie oprávneného zamestnanca Dopravcu, alebo takého cestujúceho uvoľniť aj iné miesto na sedenie.
3. Zrakovovo postihnutá osoba má právo na prepravu s vodiacim psom označeným pre tento účel postrojom bielej farby s červeným krížom alebo bezpečnostnými oranžovými pruhmi.
4. Cestujúcemu, ktorému vyplývajú osobitné práva pri preprave má právo na bezpečné nastúpenie a vystúpenie s asistenciou zamestnanca Dopravcu, a to za predpokladu, že na to zamestnanca Dopravcu on, alebo jeho sprievodca, príp. iná osoba upozornil.
5. Spoje, na ktorých Dopravca garantuje prevádzku vozidiel s bezbariérovým prístupom, sú označené v cestovných poriadkoch piktogramom.

6. Dopravca môže odmietnuť nastúpiť osobe so zdravotným postihnutím alebo so zníženou pohyblivosťou len v prípade, ak je prekročená maximálna obsadenosť vozidla a nie je možné umiestniť takúto osobu na mieste na to určenom tak, aby bol zabezpečený jej bezpečný prevoz, alebo ak konštrukcia vozidla, príp. infraštruktúra vybavenia zastávok a staníc fyzicky znemožňujú nástup a výstup takejto osobe bezpečným spôsobom.
7. Ak pri značke (označníku) zastávky stojí zrakovo postihnutá osoba s bielou palicou alebo vodiacim psom, Dopravca je povinný pri značke (označníku) zastávky znova zastaviť každé ďalšie vozidlo stojace súčasne na zastávke; toto ustanovenie sa nevzťahuje na konečné zastávky.
8. Preprava detí do 6 rokov bez sprevádzania cestujúcim starším ako 10 rokov nie je dovolená. Ak sú všetky miesta na sedenie vo vozidle obsadené, môže cestujúci s bezplatne prepravovaným dieťaťom obsadiť len jedno miesto na sedenie; kedy má cestujúci právo na bezplatnú prepravu detí, určuje Tarifa. Pokiaľ maloletý použije MHD sám, považuje sa za spôsobilého na také právne úkony, ktoré sú svojou povahou primerané rozumovej a vôlevej vyspelosti zodpovedajúcej jeho veku.
9. Ak u cestujúceho vznikne počas prepravy potreba lekárskeho ošetrenia a ak cestujúci nie je schopný sám vyhľadať lekársku pomoc, Dopravca sa postará o privolenie lekárskej pomoci.

## **Článok 6**

### **Rozsah prepravy batožín, živých zvierat, kočíkov a invalidných vozíkov**

1. Cestujúci má právo vziať so sebou do vozidla:
  - a. veci, ktoré možno ľahko, rýchlo a bezpečne naložiť a umiestniť vo vozidle, ak neohrozí bezpečnosť a zdravie seba aj ostatných cestujúcich (príručná batožina)
  - b. živé zvieratá, ak sú splnené osobitné podmienky stanovené pre ich prepravu, v zmysle bodu č. 6 a nasl., tohto článku, tohto Prepravného poriadku;
  - c. 1 (jeden) detský kočík, ak sú splnené osobitné podmienky stanovené pre jeho prepravu, v zmysle ods. 10 a nasl., tohto článku, tohto Prepravného poriadku;
  - d. 1 (jeden) pári lyží s palicami, za splnenia podmienky, že budú pevne spojené alebo zabalené v špeciálnom obale;
  - e. 1 (jeden) snowboard;
  - f. 1 (jedny) sane na sánkovanie.
2. Z prepravy sú vylúčené:
  - a. veci, ktorých preprava je zakázaná právnymi predpismi;
  - b. nabité zbrane, s výnimkou strelných zbraní príslušníkov ozbrojených súčasťí a polície, pre prepravu ktorých platia osobitné predpisy;
  - c. veci, ktoré môžu ohrozíť bezpečnosť prevádzky, predovšetkým horľavé, výbušné látky, alebo ktoré môžu poškodiť, prípadne znečistiť cestujúcich alebo vozidlo, najmä pre nevhodný spôsob balenia;
  - d. veci, ktoré by svojim zápacím, odpudzujúcim vzhľadom a pod. mohli byť cestujúcim na ťarchu;
  - e. batožiny, ktorých celková váha presahuje 50 kg a batožiny, ktorých rozmery presahujú rozmery 80cm x 60cm x 50cm, ako aj vec dlhšia ako 300cm

s priemerom alebo uhlopriečkou väčšou ako 20cm, a vec tvaru dosky ak je väčšia ako 150cm x 100cm x 10cm.

3. Batožinu prepravuje Dopravca spoločne s cestujúcim, na batožinu si dohliada cestujúci sám a za poškodenie, jej stratu alebo odcudzenie Dopravca nezodpovedá.
4. Batožinu musí cestujúci umiestniť vo vozidle tak, aby nest'ažovala výkon služby zamestnancov Dopravcu, neobmedzovala nastupovanie a vystupovanie cestujúcich a priechod vozidlom.
5. Ak to vyžaduje bezpečnosť, alebo pohodlie ostatných cestujúcich, je cestujúci povinný uložiť batožinu podľa pokynu oprávnej osoby Dopravcu, a batožinu nevyhovujúcu ustanoveniam tohto Prepravného poriadku je cestujúci povinný odstrániť na výzvu oprávnej osoby Dopravcu na najbližšej zastávke.
6. Ako batožinu môže cestujúci vziať so sebou živé zvieratá, pokiaľ tomu nebránia osobitné predpisy, ak ich preprava nie je cestujúcim na ľarchu, neohrozujú ich zdravie a ak sú vo vhodných uzavretých schránkach s nepriepustným dnom. Pre prepravu schránok so zvieratami platia ustanovenia o preprave batožín.
7. Bez schránky možno vziať do vozidla psa, ktorý má bezpečný náhubok a drží sa na krátkom vodidle. V 1 (jednom) vozidle sa smie prepravovať spravidla najviac 1 (jeden) pes bez schránky; resp. 2 (dva) psy, pokiaľ sa prepravujú s jedným cestujúcim.
8. Cestujúci so psom bez schránky môže nastúpiť a prepravovať sa len s vedomím vodiča. Požiadavku na nástup dáva cestujúci zdvihnutím ruky alebo ústne. Súhlas s nástupom prejaví vodič posunkom alebo ústne, pričom vodič má možnosť odmietnuť prepravu psa bez schránky v prípade, ak prepravné podmienky vo vozidle túto prepravu neumožňujú, alebo ak ide o chorého, špinavého alebo agresívneho psa.
9. Ustanovenie bodu č. 7 sa nevzťahuje na psa so špeciálnym výcvikom, ktorý je označený:
  - a. pes s ukončeným špeciálnym výcvikom príslušným postrojom a známkou. Vodiaci pes má postroj, ktorého súčasťou je vodič - rúčka pripojená na postroj. Asistenčný asigálny pes má postroj, ktorý je prispôsobený potrebám konkrétneho človeka. Špeciálny výcvik sa na požiadanie Dopravcu preukazuje „Preukazom psa so špeciálnym výcvikom“ a známkou, ktorá má zhodné číslo s číslom preukazu a označuje druh výcviku. Známku nosí pes na viditeľnom mieste. Pes so špeciálnym výcvikom nemusí mať náhubok;
  - b. pes zaradený do programu „Výcvik“ postrojom bielej farby so známkou s logom a telefónnym číslom Výcvikovej školy pre vodiace a asistenčné psy (ďalej len ako „VŠVAP“). Zaradenie do výcviku sa preukazuje preukazom VŠVAP. Pes zaradený do programu „Výcvik“ nemusí mať náhubok;
  - c. pes zaradený do programu „Výchova“ postrojom modrej farby so známkou s logom a telefónnym číslom VŠVAP. Zaradenie do výcviku sa preukazuje preukazom VŠVAP. Pes zaradený do programu „Výchova“ musí mať náhubok.
10. Cestujúci s detským kočíkom a/alebo invalidným vozíkom môže nastúpiť a prepravovať sa len s vedomím vodiča. Požiadavku na nástup dáva cestujúci zdvihnutím ruky alebo ústne. Súhlas s nástupom prejaví vodič posunkom alebo ústne, pričom vodič má

možnosť odmietnuť prepravu detského kočíka alebo invalidného vozíka v prípade, ak prevádzkové podmienky vo vozidle túto prepravu neumožňujú. Pred vystúpením je povinný upozorniť vodiča na výstup stlačením príslušného signalizačného tlačidla, ak je ním vozidlo vybavené.

11. Cestujúci je povinný nastúpiť alebo vystúpiť s detským kočíkom alebo s invalidným vozíkom tými dverami vozidla, ktoré sú pre tento nástup a výstup určené a označené príslušným piktogramom. Detský kočík alebo invalidný vozík je možné umiestniť vo vozidle len na určenom mieste, ktoré je označené príslušným piktogramom na ich prepravu. Naloženie a vyloženie detského kočíka si cestujúci zabezpečuje prioritne sám.
12. Cestujúci môže sedieť v invalidnom vozíku počas jazdy a vo vyhradenom priestore len vtedy, ak je vozík možné pevne zabrzdíť a vozík neohrozí alebo neobmedzí iných cestujúcich.
13. V prípade, že vozidlo nie je špeciálne uspôsobené na zafixovanie vozíka alebo detského kočíka počas jazdy, je cestujúci alebo jeho sprievodca povinný zabezpečiť, aby prípadným pohybom vo vozidle neprišlo k ohrozovaniu ostatných cestujúcich.
14. Vo vozidle sa smie súčasne prepravovať jeden kočík alebo invalidný vozík. Vodič môže povoliť prepravu ďalších kočíkov alebo invalidných vozíkov, ak to podmienky vo vozidle dovoľujú.
15. Dopravca si vyhradzuje právo vylúčiť z prepravy akúkoľvek batožinu, nebezpečné veci, ako aj zviera cestujúceho, ak je prekážkou bezpečnej a pokojnej prepravy cestujúcich alebo ohrozuje zdravie cestujúcich, alebo ak to neumožňujú prevádzkové podmienky, najmä obsaditeľnosť vozidla, ak to tak vyhodnotí zamestnanec Dopravcu.

## **Článok 7** **Vylúčenie osôb z prepravy**

1. Z prepravy bude vylúčený cestujúci, ktorý nespĺňa povinnosti vyplývajúce z prepravného poriadku. Pri vylúčení nesmie dôjsť k ohrozeniu zdravia a bezpečnosti cestujúceho.
2. Do vozidla nemajú prístup a z prepravy budú vylúčené osoby javiace nadmerné požitie alkoholických nápojov, omamných alebo psychotropných látok a osoby, ktoré pre chorobu alebo mimoriadne znečistenie odevov alebo z iných dôvodov môžu byť spolcestujúcim na ťarchu.
3. Oprávnený zamestnanec je ďalej oprávnený vylúčiť:
  - a. osoby, ktoré nedodržiavajú prepravný poriadok, pokyny a príkazy oprávnených zamestnancov, zdržiavajú sa vo vozidle neoprávnene alebo svojím správaním narušujú bezpečnú a pokojnú prepravu, znečistujú vozidlo alebo inak obtiažujú cestujúcich;
  - b. osoby bez platného cestovného dokladu, ktoré nesplnia povinnosť zaplatiť cestovné a sankčnú úhradu;
  - c. osoby bez vhodnej ochrany tváre (rúško, respirátor, šatka, šál a pod.) ak to vyžaduje mimoriadna situácia.

4. Vylúčenie z prepravy po začatí cesty sa uskutočňuje s ohľadom na zdravie alebo bezpečnosť vylučovanej osoby pri vystupovaní. Osobu mladšiu ako 15 ( pätnásť ) rokov možno vylúčiť z prepravy len na zastávke.
5. Cestujúci, ktorý bol z prepravy vylúčený neprávom, má nárok na vrátenie cestovného.

## Článok 8

### Veci, ktorých preprava je vylúčená, stratené a nájdené veci

1. Nie je dovolené, aby cestujúci bral so sebou do vozidla:
  - a. veci, preprava ktorých je zakázaná všeobecne záväznými predpismi alebo opatreniami orgánov štátnej správy;
  - b. nebezpečné látky a predmety, ktoré svojimi vlastnosťami môžu spôsobiť výbuch, oheň, poškodenie vozidla, ako aj úraz, otravu, popálenie a ochorenie ľudí a zvierat; osobitné predpisy stanovujú nebezpečné látky a predmety vylúčené z prepravy;
  - c. nabité strelné zbrane; toto ustanovenie sa nevzťahuje na strelné zbrane príslušníkov ozbrojených síl a bezpečnostných zborov, pre prepravu ktorých platia osobitné predpisy;
  - d. veci, ktoré môžu poškodiť, prípadne znečistiť cestujúcich alebo vozidlo;
  - e. veci, ktoré svojim zápachom, odpudzujúcim vzhľadom a podobne mohli byť cestujúcim na t'archu;
  - f. batožinu, ktorej hmotnosť presahuje 50 kg, alebo batožiny, ktorých celková hmotnosť presahuje 50 kg;
  - g. predmet, rozmer ktorého je väčší ako 50 x 60 x 80 cm (napr. bicykel, moped, motocykel a pod), alebo predmet dlhší ako 300 cm pri priemere väčšom ako 20 cm (napr. koberec a pod.), a ak ide o predmet tvaru tabule, ak je väčší ako 10 x 100 x 150 cm, na detské kočíky alebo invalidné vozíky sa toto ustanovenie nevzťahuje;
  - h. ostatné veci, ak to neumožňujú prevádzkové podmienky, najmä obsaditeľnosť vozidla;
  - i. bicykel - okrem prípadov, kedy je jeho preprava osobitným a verejneným (minimálne na webovom sídle Dopravcu) oznámením Dopravcu povolená a pritom splňa ustanovenia tohto prepravného poriadku.
2. Dopravca si vyhradzuje právo vylúčiť z prepravy akúkoľvek batožinu, nebezpečné veci, ako aj zviera cestujúceho, ak je prekážkou bezpečnej a pokojnej prepravy cestujúcich alebo ohrozuje zdravie cestujúcich, alebo ak to neumožňujú prevádzkové podmienky, najmä obsaditeľnosť vozidla, ak to tak vyhodnotí zamestnanec Dopravcu.
3. Ak vodič našiel vo vozidle nález, ktorý je možné považovať za stratený alebo zabudnutý, alebo ak cestujúci odovzdal vodičovi takýto nález, ktorý našiel vo vozidle, vodič je povinný nález prevziať.
4. Cestujúci, ktorý stratil alebo zabudol vec vo vozidle, sa prihlási u príslušného Dopravcu. Ak sa cestujúci, ktorý nález stratil alebo zabudol vo vozidle, prihlási u vodiča, a nie sú pochybnosti o pravdivosti jeho tvrdenia (správne popíše nález, resp.

obsah nálezu a pod.), vodič je povinný mu nález vydať podmienkou, že cestujúci sa preukáže osobnými údajmi (dokladom totožnosti) na vykonanie zápisu v prevádzkovom doklade vozidla a cestujúci prevzatie nálezu potvrdí podpisom.

5. Dopravca zhromažďuje a vydáva nálezy na určenom mieste Dopravcu. Nájdené doklady totožnosti Dopravca odovzdá najbližšiemu policajnému útvaru príslušnému k miestu nájdenia. Bližšie informácie sa cestujúci dozvie na informačných linkách jednotlivých dopravcov.

## **Článok 9**

### **Meškanie alebo nevykonanie prepravy**

1. Cestujúci, ktorý splní podmienky stanovené Prepravným poriadkom a Tarifnými podmienkami, má právo, aby ho Dopravca prepravil riadne a včas podľa cestovného poriadku do cieľovej zastávky. Ak ho Dopravca nemôže z nástupnej zastávky prepraviť vozidlom, pre ktoré bol tarifne odbavený, alebo ak sa znemožnilo pokračovanie v začatej ceste, cestujúci má právo na prepravu do cieľovej zastávky iným vozidlom tej istej, prípadne aj inej linky, a to bez zaplatenia ďalšieho cestovného.
2. Právo na prepravu konkrétnym spojom linky má občan len vtedy, ak vozidlo nie je plne obsadené, čo Dopravca nezaručuje.
3. Dopravca v prípade meškania alebo nevykonania spoja v trvaní dlhšom ako 20 minút na žiadosť cestujúceho písomne potvrdzuje čas a úsek, prípadne miesto prerušenia dopravy a jej dôvod. Potvrdenia sa vydávajú centrálnie v adrese sídla Dopravcu.

## **Článok 10**

### **Mimoriadne udalosti a postup pri zabezpečovaní ochrany cestujúcich**

1. Mimoriadnymi udalosťami počas prepravy sú najmä, nie však výlučne:
  - a. dopravná nehoda;
  - b. požiar vo vozidle;
  - c. úraz alebo náhle zhoršenie zdravotného stavu, pri ktorom je ohrozený život alebo zdravie cestujúceho, oprávnenej osoby Dopravcu, alebo iných osôb;
  - d. prerušenie dopravy dlhšie ako 15 minút;
  - e. iné situácie, v dôsledku ktorých je narušený plynulý chod prepravy cestujúcich, a vyžadujú úkony zo strany oprávnenej osoby Dopravcu, za účelom zachovania zdravia a bezpečnosti cestujúcich.
2. Oprávnené osoby Dopravcu v prípade vzniku dopravnej nehody, alebo inej mimoriadnej situácie, pri ktorej je ohrozené zdravie alebo hrozí, príp. nastala iná ujma cestujúcich, vykonávajú všetky nevyhnutné opatrenia na jej zastavenie a odvrátenie.
3. Oprávnené osoby Dopravcu, resp. ostatní účastníci dopravného procesu sú povinní neodkladne privolať zdravotnícku pomoc a do jej príchodu poskytovať nevyhnutnú zdravotnú pomoc postihnutým účastníkom dopravnej nehody, ktorých život a zdravie boli ohrozené.

4. Na riešení mimoriadnej udalosti sa zúčastňuje oprávnená osoba Dopravcu, ktorá sa v spolupráci s dopravnou políciou, resp. s inými kompetentnými zložkami podieľa na odstránení následkov a obnovení dopravy v čo najkratšom možnom čase.
5. Ak cestujúci spozoruje vo vozidle, že je ohrozená bezpečnosť a zdravie cestujúcich, je povinný na túto skutočnosť upozorniť oprávnenú osobu Dopravcu.
6. Ak pri mimoriadnej udalosti došlo k zraneniu alebo usmrteniu osôb, k hmotnej škode na vozidle, jeho zariadení a vybavení, dopravnom zariadení alebo inom majetku, cestujúci je povinný oprávnenej osobe Dopravcu poskytnúť údaje dôležité pre vyšetrenie mimoriadnej udalosti.
7. Ak dôjde ku zraneniu cestujúceho alebo škode na jeho majetku v priamej súvislosti s prepravou, cestujúci je povinný túto udalosť bezodkladne nahlásiť oprávnenej osobe Dopravcu, ktorá zaznamená rozsah zranenia alebo škody, meno, priezvisko, bydlisko, dátum narodenia a číslo preukazu totožnosti cestujúceho, svedka udalosti, resp. ďalšie známe okolnosti udalosti.
8. V prípade prerušenia prepravy mimo zastávky alebo stanice oprávnená osoba Dopravcu umožní výstup cestujúcim z vozidla len v týchto prípadoch:
  - a. pri vyskytnutí sa prekážky, alebo pri poruche alebo nehode vozidla, pri ktorej je predpoklad, že doprava bude prerušená na čas dlhší ako 15 minút;
  - b. pri náhlom ochorení, resp. nevoľnosti niektorého z cestujúcich;
  - c. pri úmrtí cestujúceho vo vozidle;
  - d. pri vzniku požiaru vo vozidle;
  - e. ak sa vodič stane náhle neschopným na ďalší výkon služby.
9. Cestujúci môže z vozidla vystúpiť až po výzve oprávnenej osoby Dopravcu, pričom táto je povinná zabezpečiť bezpečný výstup z vozidla.
10. Dopravca môže prerušiť prepravu aj v prípade, ak nastanú mimoriadne poveternostné podmienky, v dôsledku ktorých by bolo pokračovanie v preprave nebezpečné, ako napríklad súvislá námraza, hmla, víchríca a pod.
11. V prípade mimoriadnej udalosti je Dopravca povinný zabezpečiť v primeranom čase náhradnú dopravu.

## **Článok 11** **Reklamácie, st'ažnosti, škoda**

1. Ak cestujúci, alebo ten, kto je oprávnený z prepravy alebo v súvislosti s prepravou podávať reklamáciu, musí ju uplatniť u Dopravcu písomne, a to bež dlhého odkladu, najneskôr do 6 mesiacov od vykonania prepravy. Ak cestujúci uplatňuje právo ústrou reklamáciou, Dopravca o nej vystaví zápis. V reklamácii musí oprávnený vymedziť svoje požiadavky a stručne ich zdôvodniť. Ďalej musí pripojiť doklady osvedčujúce oprávnenosť jeho nároku.

2. Ak reklamácia nemá všetky náležitosti, Dopravca ihneď vyzve reklamujúceho na jej doplnenie v stanovenej lehote. Ak sa reklamácia nedoplní a nezašle v stanovenej lehote nie kratšej ako 8 dní, považuje sa za nepodanú.
3. Oprávneným reklamovať je cestujúci, zákonný alebo poverený zástupca cestujúceho.
4. Ak cestujúci, alebo ten, kto je oprávnený z prepravy alebo v súvislosti s prepravou podávať sťažnosť, musí ju uplatniť u Dopravcu písomne, a to bez dlhého odkladu, najneskôr do 7 kalendárnych dní od skutočnosti na ktorú sa sťažnosť vzťahuje.
5. Ak cestujúcemu vznikne počas prepravy škoda na zdraví alebo škoda na príručnej batožine alebo na veciach, ktoré mal pri sebe, a ak je táto škoda vyvolaná osobitnou povahou prevádzky dopravného prostriedku, zodpovedá za ňu Dopravca, a toto právo sa môže uplatniť cestou súdu.
6. Pokiaľ oprávnený uplatňuje škodu spôsobenú na zdraví a veciach, alebo škodu spôsobenú odcudzením alebo stratou vecí v zmysle predchádzajúceho bodu, tohto článku tohto Prepravného poriadku, postupuje v zmysle § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka.

## **Článok 12** **Kontrola cestovných dokladov**

1. Kontrolu cestovných dokladov vykonáva Oprávnený zamestnanec Dopravcu, bližšie špecifikovaný v čl. 1 ods. 8 tohto Prepravného poriadku, pričom táto kontrola sa vykonáva priamo vo vozidle.
2. Počas kontroly cestovných dokladov musí byť zrejmé, že kontrolu vykonáva Oprávnený zamestnanec Dopravcu. Revízor je pre výkon kontroly vybavený preukazom dopravného kontrolóra, alebo kontrolným odznakom, ktorý musí mať pri výkone kontroly na viditeľnom mieste (identifikačný preukaz revízora). Dispečer a vodič sa pri výkone kontroly preukazujú kontrolným odznakom, pokiaľ nie sú v uniforme.
3. Cestujúci je povinný na vyzvanie Oprávneného zamestnanca kedykoľvek počas prepravy alebo v okamihu vystúpenia z vozidla predložiť na nahliadnutie cestovný doklad (papierový / elektronický), prípadne preukaz na zľavu cestovného. Táto povinnosť sa vzťahuje aj na priestor mimo vozidlo, pokiaľ sa vystupuje na konečnej zastávke, resp. uzavretý priestor.
4. Cestujúci, ktorý sa na vyzvanie Oprávneného zamestnanca v zmysle ods.1 a ods. 2 tohto článku, tohto Prepravného poriadku nemôže preukázať platným cestovným lístkom, je povinný zaplatiť Dopravcovi okrem cestovného aj sankčnú úhradu, pričom sadzby sankčných úhrad sú uvedené v Tarifných podmienkach.
5. Ak cestujúci nezaplatí požadované cestovné a sankčnú úhradu priamo vo vozidle Oprávnenému zamestnancovi, je povinný poskytnúť mu svoje osobné údaje prostredníctvom dokladu totožnosti, potrebné na vymáhanie cestovného a sankčnej úhrady. V prípade že cestujúci nemôže, alebo nechce poskytnúť tieto údaje, je povinný

strpiť čas nevyhnutný na zistenie jeho totožnosti privolaným príslušníkom Policajného zboru.

6. Pri kontrole SMS cestovného lístka, a lístka zakúpeného prostredníctvom mobilnej aplikácie, je cestujúci povinný predložiť cestovný lístok a umožniť jeho overenie tým, že predloží k nahliadnutiu MKZ prostredníctvom ktorého bol jeho cestovný lístok preukázaťne zakúpený, či už formou SMS, alebo cez mobilnú aplikáciu. Cestujúci je povinný umožniť nahliadnuť nielen do samotného textu priatej SMS správy ale aj ostatných detailov tejto správy. Ak cestujúci nesplní tieto podmienky alebo časť z nich, je považovaný za cestujúceho bez platného cestovného lístka a Dopravca je oprávnený od tohto cestujúceho ďalej vyžadovať sankčnú úhradu v zmysle Tarifných podmienok.

### **Článok 13** **Cestovné doklady a ich preukazovanie**

1. Tarifné podmienky upravuje sadzby základného cestovného, príplatkov a zliav a ďalších úhrad spojených s prepravou cestujúcich, ich batožiny a zvierat ako aj podmienky, za ktorých sa uplatňujú.
2. Tarifné podmienky vydáva Dopravca a je povinný zabezpečiť, aby sa základné údaje v nej uvedené sprístupnili verejnosti.
3. Cestujúci, pokiaľ nemá podľa Tarify právo na bezplatnú prepravu, je povinný za jednotlivú cestu alebo za právo prepravovať sa v určitom časovom období zaplatiť cestovné určené tarifou.
4. Cestujúci, ktorý nevyužije svoje právo na prepravu získané zapatením cestovného, nemá právo na vrátenie zaplatenej sumy.
5. Cestovné lístky sú jednorazové, predplatné a elektronické (45- minutové, 24- hodinové).
6. Jednorazové cestovné lístky sú zakúpené u vodiča vozidla a v elektronickej forme, a oprávňujú cestujúceho na jednu cestu MHD bez prestupu, a to na spoji, v ktorom boli vydané, resp. v ktorom bol vykonaný elektronický odpočet cestovného. Platnosť takéhoto lístka sa končí vystúpením cestujúceho z vozidla.
7. Jednorázové cestovné lístky si možno zakúpiť vo vozidle hotovostne- priamou platbou peniazmi u vodiča, resp. bezhotovostne prostredníctvom dopravnej čipovej karty, za použitia označovača, pričom cestujúci si môže zakúpiť hotovostné jednorázové cestovné lístky výlučne pri nastupovaní do vozidla, a len počas státia na zastávke.
8. Predplatné cestovné lístky, sú dlhodobé, a to buď 30-dňové alebo 90-dňové a sú v elektronickej forme. Oprávňujú cestujúceho na neobmedzený počet cest v rozsahu svojej časovej platnosti a možno ich zakúpiť na predpredajných miestach Dopravcu, resp. na predajných miestach zmluvne dohodnutých predajcov. Platnosť predplateného cestovného lístka sa končí uplynutím posledného dňa platnosti cestovného lístka.

9. Elektronické cestovné lístky sú 45-minutové a 24-hodinové a sú zakúpené prostredníctvom MKZ. Oprávňujú cestujúceho na neobmedzený počet cest v rozsahu svojej časovej platnosti. Platnosť sa končí uplynutím poslednej minúty platnosti cestovného lístka.
10. Elektronický cestovný lístok 45-minutový, tzv. „základný“, si cestujúci môže zakúpiť odoslaním prázdnej SMS správy na číslo 1133, a 24- hodinový cestovný lístok odoslaním SMS správy s textom „DEN“ alebo „24“ na číslo 1133. Elektronický cestovný lístok si môže cestujúci zakúpiť aj prostredníctvom mobilnej aplikácie.
11. Z cestovného lístka musia byť zrejmé údaje, ktoré umožňujú podľa povahy prevádzky kontrolu jeho platnosti a správnosti jeho použitia.
12. Cestujúci musí mať pri sebe platný cestovný lístok po celý čas prepravy, ako aj v okamihu vystúpenia z vozidla. Za stratený, zničený alebo poškodený cestovný lístok Dopravca náhradu neposkytuje.
13. Podrobne podmienky použitia a platnosti cestovných lístkov určuje Tarifné podmienky.
14. SMS cestovný lístok je platný v zmysle platných Tarifných podmienok. Cestujúci je povinný už pri nástupe do vozidla mať potvrdenie o prijatí platného SMS cestovného lístka na MKZ. SMS cestovný lístok je neplatný, ak: uplynula doba jeho platnosti, nebol zaslaný priamo zmluvným distribútorom SMS cestovných lístkov, bol akokoľvek upravovaný alebo preposlaný z iného ako originálneho zdroja, ktorý službu zabezpečuje, nie je možné overiť si jeho platnosť z dôvodov na strane cestujúceho. Toto ustanovenie platí primerane aj v prípade úhrady cestovného dokladu prostredníctvom mobilnej aplikácie.

## **Článok 14** **Záverečné ustanovenia**

1. Dopravca zabezpečuje zverejnenie a prístupnosť cestovného poriadku, prepravného poriadku a Tarifných podmienok v dopravných kanceláriách Dopravcu, zmluvných partnerov Dopravcu, v sídle Dopravcu a na webovom sídle Dopravcu.
2. Prepravný poriadok v tomto znení nadobúda platnosť a účinnosť odo dňa 1. 1. 2021.

V Banskej Bystrici, dňa 18. 12. 2020